

zatrudnienie ***socjalne.pl***

Odpowiedzialni Społecznie - CIS w Legionowie

Kolejne nowe Kluby Integracji Społecznej

Jubileusz CISTOR Toruń

Centrum Usług Społecznych - nowe rozwiązania i wyzwania

SZKOLENIE SPECJALIZACYJNE Z ZAKRESU ORGANIZACJI POMOCY SPOŁECZNEJ

Czas trwania szkolenia: październik 2019 – styczeń 2020.

SPIS TREŚCI

INTERNETOWY KWARTALNIK ZATRUDNIENISOCJALNE.PL

Wydawca:

**Fundacja Konwent Klubów
i Centrów Integracji Społecznej**

**Wiejska 3
23-300 Janów Lubelski
woj. lubelskie
ISSN: 2544-2465**

**e-mail: fundajakiscis@fundajakiscis.pl
tel. 787 805 030**

**Redaktor naczelny: Paweł Wiśniewski
Skład: Piotr Sawicki**

*Kwartalnik wpisany jest postanowieniem
Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 15 marca
2016 roku, do prowadzonego przez Sąd
Okręgowy w Lublinie, rejestru dzienników
i czasopism pod poz. Rej. Pr. 1466.*

3 — Rok 2019 – mamy kolejne nowe Kluby Integracji Społecznej (eksperymentalne)

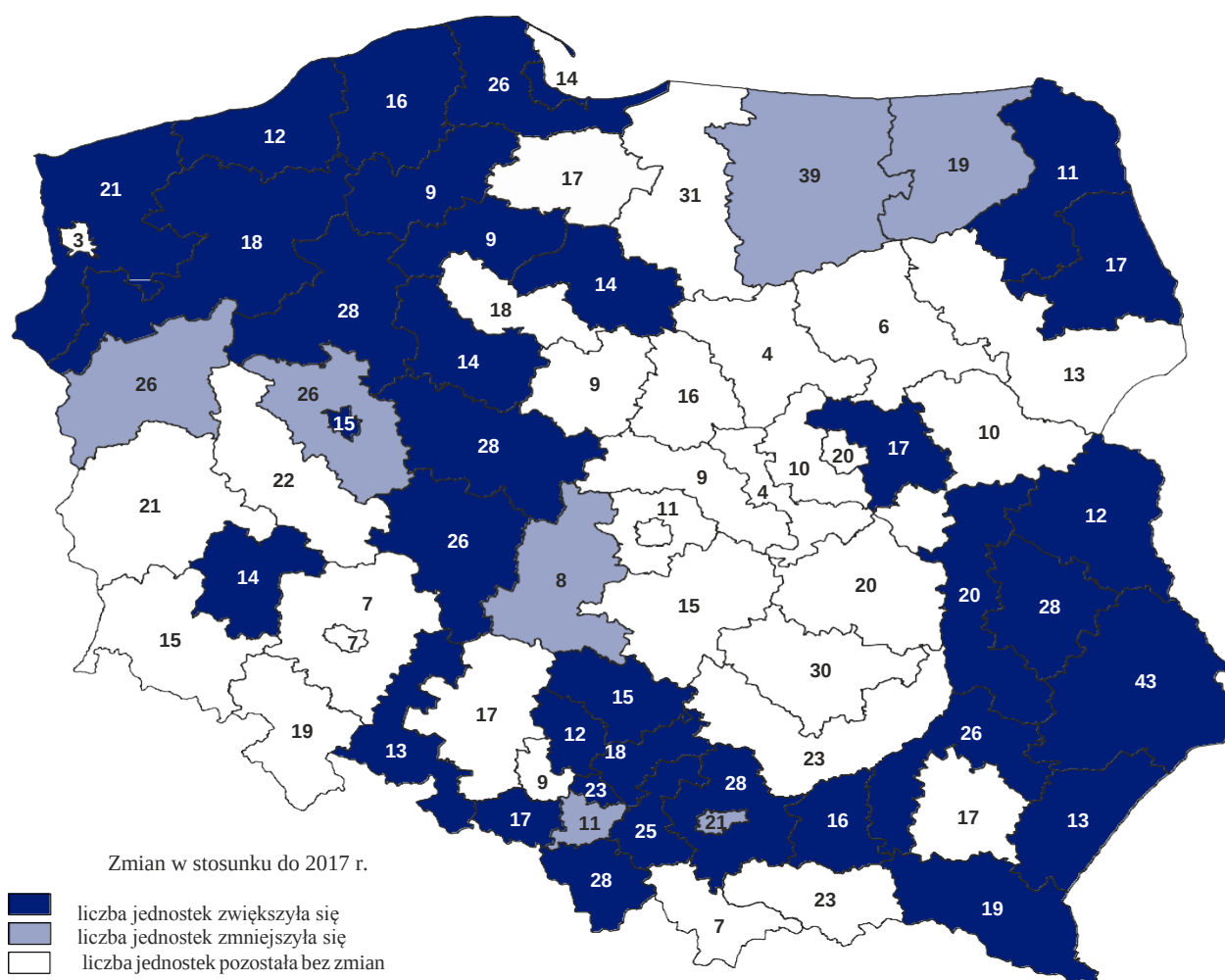
7 — Odpowiedzialni Społecznie – cenna inicjatywa Powiatowego CIS w Legionowie

9 — Piękny jubileusz CISTOR Toruń - 15 lat w służbie zatrudnienia socjalnego

11 — Centra Usług Społecznych – nowe rozwiązania i wyzwania dla podmiotów zatrudnienia socjalnego

Rok 2019 – mamy kolejne nowe Kluby Integracji Społecznej (eksperymentalne)

Wg danych GUS¹ na koniec 2018 r. funkcjonowało w kraju łącznie 1.266 jednostek organizacyjnych reintegracji społecznej i zawodowej, z tego: CIS – 186 (w 2017 r. – 166), KIS – 246 (w 2017 r. – 219), WTZ – 718 (w 2017 r. – 715) a ZAZ – 116 (w 2017 r. – 109), a więc w każdej grupie rodzajowej nastąpił przyrost liczebny w stosunku do poprzedniego okresu. Zmiany statystyczne w 2018 r. w ogólnej liczbie jednostek reintegracji w stosunku do 2017 r. wg. podregionów zilustrowano poniżej:

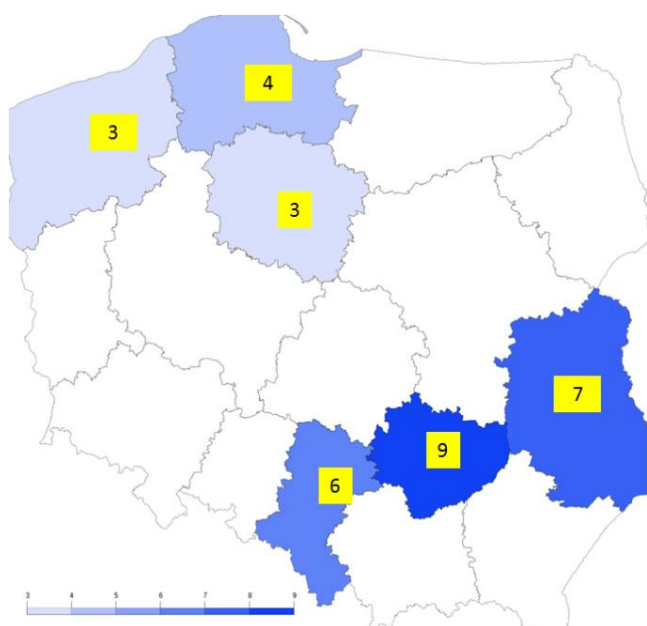

Źródło: na podstawie Informacji sygnałnej GUS pt.: „Centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej w 2018 r.”, <https://stat.gov.pl> > gfx > portalinformacyjny.

¹ Patrz: Informacja sygnałna GUS pt.: „Centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej w 2018 r.”, <https://stat.gov.pl> > gfx > portalinformacyjny

Powyższy obraz pokazuje, że w kraju występują regiony o dużej aktywności zarówno jednostek samorządu terytorialnego jak i organizacji pozarządowych, podejmujących decyzje o kolejnych inicjatywach tworzenia nowych podmiotów. W grupie „Kluby Integracji Społecznej” liczącej na koniec 2018 r. – 246 jednostek najwięcej tych podmiotów występowało w takich województwach jak: Śląskie – 37, Warmińsko-Mazurskie – 35, Małopolskie – 30 oraz Lubelskie – 27.

Kolejny rok, a więc 2019 jest szczególnym, bowiem w tym czasie w ramach realizacji projektu POWER pn.: „Krajowa Sieć Reintegracji – wzmocnienie instytucji zatrudnienia socjalnego w działaniach polityki społecznej wobec wykluczenia społecznego”² kilka organizacji pozarządowych utworzyło nowe jednostki, które podjęły się eksperymentalnego testowania nowego profilu usług reintegracyjnych³.

Tak więc w rejestrach wojewódów przybyły 32 nowe Kluby Integracji Społecznej.

Oto one:

REGION KUJAWSKO-POMORSKI

Lp.	Instytucja tworząca/ organizacja pozarządowa	KIS z siedzibą	Data uruchomienia działalności
1.	Fundacja Wiatrak w Bydgoszczy	Bydgoszcz, ul. Kleeberga 2	01.07.2019
2.	Towarzystwo Rozwoju Gminy Dobrcz	Kotomierz, ul. Nad Torem	01.05.2019
3.	TPD Oddział Okręgowy w Toruniu	Kowalewo Pomorskie	01.05.2019

² Projekt realizowany przez partnerstwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Pomocy i Integracji Społecznej z Instytutem Pracy i Spraw Socjalnych w ramach Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, POWR 02.05.00-00-0114/17

³ O nowym profilu usług reintegracyjnych będzie mowa w numerze nr 4 Kwartalnika „Zatrudnieniesocjalne.pl”

REGION LUBELSKI

Lp.	Instytucja tworząca/ organizacja pozarządowa	KIS z siedzibą	Data uruchomienia działalności
1.	Stowarzyszenie „Przystań” Mieniany	Hrubieszów, ul. Narutowicza 27	20.05.2019
2.	Spółdzielnia Socjalna „Kuźnia talentów”, Mieniany	Hrubieszów, Mieniany 91/9	20.05.2019
3.	Stowarzyszenie Społeczno- Kulturalne „Tłoka”, Łomazy	Łomazy, Koszoły 40	20.05.2019
4.	Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Społecznej „Stella” w Chełmie	Wierzbica, ul. Włodawska 5	20.05.2019
5.	Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Gościeradów	Gościeradów	20.05.2019
6.	Fundacja Nowy Staw w Lublinie	Nasutów / Gmina Niemce	20.05.2019
7.	Spółdzielnia Socjalna „Tulipan” w Poniatowej	Poniatowa	20.05.2019

REGION POMORSKI

Lp.	Instytucja tworząca/ organizacja pozarządowa	KIS z siedzibą	Data uruchomienia działalności
1.	Spółdzielnia Socjalna „Kooperacja” Sopot	Sopot, ul. Młyńska 11	28.05.2019
2.	Stowarzyszenie „Podaj rękę” z Miłocina	Cedry Wielkie ul. Osadników Wojskowych 7	13.04.2019
3.	Pomorska Akademia Obywatelska z Kwidzyna	Nowy Dwór Gdański ul. Plac Wolności 22/20	25.05.2019
4.	Fundacja M.A.P.A z Kwidzyna	Kwidzyn, ul. Odrowskiego 10	03.06.2019

REGION ŚWIĘTOKRZYSKI

Lp.	Instytucja tworząca/ organizacja pozarządowa	KIS z siedzibą	Data uruchomienia działalności
1.	Fundacja Możesz Więcej	Morawica, Bilcza	01.06.2019
2.	Stowarzyszenie PROREW	Nowiny ul. Gimnazjalna 1	01.06.2019
3.	Stowarzyszenie Homo Politicus	Starachowice, ul. Radomska 21,	01.06.2019
4.	Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Dolina Kacanki”	Staszów, Wiązownica-Kolonia	01.06.2019
5.	Fundacja „Nadzieja Rodzinie” Chmielnik	Chmielnik, ul. Witosa	01.06.2019
6.	Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”	Kielce, ul. Kołtątaja 4	01.06.2019
7.	Fundacja Pestka	Suchedniów, Mostki	01.06.2019
8.	Fundacja Pestka	Kielce, ul. Targowa 18	01.06.2019
9.	Fundacja Pestka	Górno, Bęczków 193	01.06.2019

REGION ŚLĄSKI

Lp.	Instytucja tworząca/ organizacja pozarządowa	KIS z siedzibą	Data uruchomienia działalności
1.	Fundacja Teatru Grodzkiego Bielsko-Biała	Ruda Śląska, ul. Kłodnicka 103	01.06.2019
2.	Fundacja Teatru Grodzkiego Bielsko-Biała	Knurów, ul. Szpitalna 29	01.06.2019
3.	Regionalna Fundacja Pomocy Niewidomym z Chorzowa	Chorzów, ul. Św. Piotra 9	01.06.2019
4.	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” z Cieszyna	Gmina Strumień, ul. 1 Maja	01.06.2019
5.	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” z Cieszyna	Cieszyn, ul. Wałowa 4	01.06.2019
6.	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” z Cieszyna	Zebrzydowice, Kończyce Małe,	01.06.2019

REGION ZACHODNIOPOMORSKI

Lp.	Instytucja tworząca/ organizacja pozarządowa	KIS z siedzibą	Data uruchomienia działalności
1.	Fundacja Pod Aniołem Szczecin	Szczecin	15.06.2019
2.	Fundacja Pod Aniołem Szczecin	Stargard	15.06.2019
3.	Fundacja Pod Aniołem	Przelewice	15.06.2019

Wszystkie nowe KISy dołączyły do działających platform współpracy podmiotów reintegracyjnych, tzw. *konwentów*, wzmacniając potencjał regionalnych reprezentacji.

Autor: Eliza K. Klimek, Dorota Wróbel - Górecka

Odpowiedzialni Społecznie – cenna inicjatywa Powiatowego CIS w Legionowie

Powiat Legionowski, to jeden z nielicznych w kraju powiatów dysponujących własną jednostką organizacyjną zatrudnienia socjalnego, utworzoną w 2014 r. z myślą o potrzebach mieszkańców gmin, którzy chcą podjąć pracę, zmienić lub dostosować kwalifikacje, nauczyć się zawodu. Centrum dysponuje czterema sekcjami reintegracji zawodowej: remonotwo-budowlaną, gospodarczo-porządkową, gastronomiczną oraz opiekuńczą.

Od samego początku Kierownictwo CIS Legionowo starało się nawiązać, a następnie utrzymać nie tylko poprawne stosunki z lokalnymi pracodawcami ale dąży do wprowadzenia we wzajemnych kontaktach bardzo ważnej i potrzebnej reguły „współistnienia”, a mianowicie zasady „*biznesu odpowiedzialnego społecznie*”. Ta zasada rozumiana jest nie tylko jako inwestowanie zysków w aktywa firm, ale również w rozwój pracowników i ich rodzin, ale również chociażby w ochronę środowiska.

Na pytanie „*dlaczego to takie ważne, aby biznes był społecznie odpowiedzialny?*”, dyrektorka CIS Legionowo, Pani Dorota Wróbel-Górecka odpowiada: „*Ponieważ odpowiedzialność społeczna powoduje, że poprzez dzielenie pomnażamy. To hasło trafiające do biznesu.*“ . W powiecie legionowskim udało się to osiągnąć. Lokalni przedsiębiorcy wspierają aktywnie rynek pracy poprzez zatrudnianie absolwentów centrum, a więc tych, którzy mają w życiu problemy, są w przejściowej niekorzystnej sytuacji. Jak relacjonuje Pani Dyrektor udało się to ponieważ CIS Legionowo wspólnie ze Starostwem Powiatowym stał się inicjatorem lokalnego, rokrocznego konkursu, organizowanego w kategoriach: *Przedsiębiorca Odpowiedzialny Społecznie, Instytucja Odpowiedzialna Społecznie oraz Pracownik Odpowiedzialny Społecznie*.

Już trzy lata temu, Legionowskie Centrum podobnie jak inne jednostki w kraju, kierując się wartościami wpisanymi w misję zatrudnienia socjalnego uznało odpowiedzialność społeczną jako jedną z najważniejszych wartości w życiu. Działając w lokalnym środowisku instytucjonalnym, rodzinnym oraz w miejscach pracy jak twierdzą pracownicy Centrum oddziałujemy na zmiany, przyczyniamy się do zmian a także jesteśmy w stanie je wykreować, animować w kierunku ich codziennego wdrażania. Pani Dorota, dyrektorka CIS wspomina, że trzy lata temu „*pomyśleliśmy, że warto nagłośnić to hasło, które może i większość z nas słyszała, ale nigdy nie zastanawiała się nad jego głębią.*”

Stąd też pomysł na konkurs, który kierowany jest do firm i instytucji, które prowadzą swoją działalność na terenie powiatu legionowskiego, i które włączają się w rozwiązywanie problemów społecznych, definiując swoją firmę nie tylko poprzez wymiar finansowy ale poprzez udział w edukacji na temat społecznej odpowiedzialności w biznesie, wpływając w ten sposób na jego pozytywny wizerunek.

Oto sylwetki laureatów konkursu 2019 r.

Na zdjęciu o lewej: Robert Wróbel, Leszek Smuniewski, Anna Gajewska, Vanessa Nachabe-Grzybowska, Ireneusz Kłós, Andrzej Bochacz, Barbara Mierzejewska, Krzysztof Bońkowski, Anna Czachorowska, Eliza Klimek, Dorota Wróbel-Górecka.

Puentą dla pomysłu CIS Legionowo jest odpowiedź na pytanie skierowane do Pani Doroty Wróbel-Góreckiej „co chcecie osiągnąć w dłuższej perspektywie dzięki konkursowi?”. Otóż perspektywiczny rezultat jaki został zaplanowany to wg Dyrektor Centrum „Świadomość, że odpowiedzialność społeczna to nie tylko hasło biznesowe, ale wartość, którą powinien kierować się każdy z nas. Świadomość, że największą energię do działania daje motywacja wewnętrzna pracowników i poczucie wpływu, współuczestniczenia w życiu firmy oraz relacje oparte na szacunku i podmiotowości. Świadomość, że warto żyć w taki sposób, aby nie szkodzić i nie krzywdzić drugiego człowieka, przyrody, otoczenia.”

Piękny jubileusz CISTOR Toruń - 15 lat w służbie zatrudnienia socjalnego

We wrześniu 2019 r. w Toruniu odbyła się uroczysta konferencja z okazji 15-lecia działalności jednego z najstarszych centrów integracji społecznej – CISTOR Toruń. Ci co się interesują problematyką zatrudnienia socjalnego pamiętają, że w 2004 r. Prezydent Miasta Torunia, Pan Michał Zalewski, jako jeden z pierwszych samorządowców w Polsce podjął decyzję o utworzeniu tej jednostki organizacyjnej, która rozpoczęła działalność jako gospodarstwo pomocnicze Urzędu Miasta Torunia.

O zasługach CISTORU Toruń dla rozwoju usług reintegracji społecznej i zawodowej należałoby poświęcić oddzielny artykuł, bo rzeczywiście jest ich wiele i to w skali regionu kujawsko-pomorskiego jak i całego kraju. Dzisiaj mamy jednak inną okazję, przede wszystkim wspomnieć 3 dziewczyny, które od samego początku aktywnie włączyły się w budowanie świetnie obecnie prosperującego podmiotu ekonomii społecznej pod nazwą „CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne”.

od lewej: Anna Chłopecka-Stańczyk, Małgorzata Kowalska, Joanna Danicka

Dlaczego akurat o nich? Bo jeszcze w 2009 r. miały odwagę po 6 latach podjąć się kontynuacji działalności centrum, ale w sytuacji kiedy ważyły się losy reformy finansów publicznych (nowa ustawa). W tym bowiem czasie zlikwidowano formułę gospodarstwa pomocniczego i kiedy w sierpniu 2009 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił nową ustawę o finansach publicznych to okazało się, że nowe

przepisy nie przewidywały sposobu przekształcenia i dalszych losów samorządowych centrów. W tym czasie w Polsce funkcjonowało łącznie 67 centrów integracji społecznej, w tym 20 to jednostki utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego. Ta sytuacja dotyczyła również CIS Toruń. Dopiero w maju 2010 r. udało się po nowelizacjach przepisów prawnych przejąć dotychczasowe zadania wykonywane przez gospodarstwo pomocnicze (CIS Toruń) przez organizację pozarządową, którą zainicjowały właśnie te 3 dziewczyny. W dniu 1 kwietnia 2010 r., Wojewoda Kujawsko Pomorski wydał

decyzję o przyznanie statusu Centrum, znak: WPS/DT.VII.KM.9024-5/10 dla przejmującej instytucji, którą było Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne CISTOR.

W okresie 15 lat działalności tego centrum wsparciem zostało objętych ponad 1.900 osób z różnymi problemami życiowymi. Centrum CISTOR zrealizowało wiele projektów, w tym w przeważającej części finansowanych w EFS. Wśród licznych doświadczeń Centrum to może pochwalić się pełnieniem różnych funkcji w sektorze ekonomii społecznej, np.: Centrum Ekonomii Społecznej (2009-2011), czy Ośrodek Wspierania Spółdzielczości Socjalnej (2009). CISTOR to laureat kilku wyróżnień i nagród, w tym: nagroda Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego „Stalowy Anioł” (2011) oraz wyróżnienie Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Dobra praktyka aktywnych form pomocy” (2011). Warto także podkreślić, że kadra CISTOR Toruń wstępowała również w rolę aktywnych konsultantów, doradców oraz ekspertów w różnych gremiach opiniotwórczych. Aktywność Prezes Stowarzyszenia, pani Małgorzaty Kowalskiej jest ogólnie znana, warto jednak podkreślić, iż powierzenie jej funkcji Przewodniczącej Rady Zatrudnienia Socjalnego I kadencji przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zostało jednogłośnie przez środowisko centrów i klubów integracji społecznej aprobowane.

Redakcja Kwartalnika „Zatrudnieniesocjalne.pl” z wielką radością przyłącza się w roku jubileuszu 15-lecia do życzeń dla Wszystkich pracowników CISTOR Toruń.

Fotorelacja z konferencji jubileuszowej w dn. 17 września 2019 r. w Toruniu

Dr Paweł Wiśniewski, Andrzej Trzeciecki

Centra Usług Społecznych – nowe rozwiązania i wyzwania dla podmiotów zatrudnienia socjalnego

W lipcu 2019 r. uchwalona przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych¹, wprowadziła do słownika polityki społecznej długo oczekiwaną ich legislacyjną definicję. Ta definicja brzmi: „*Usługi społeczne oznaczają działania z zakresu: 1) polityki prorodzinnej, 2) wspierania rodziny, 3) systemu pieczy zastępczej, 4) pomocy społecznej, 5) promocji i ochrony zdrowia, 6) wspierania osób niepełnosprawnych, 7) edukacji publicznej, 8) przeciwdziałania bezrobociu, 9) kultury, 10) kultury fizycznej i turystyki, 11) pobudzania aktywności obywatelskiej, 12) mieszkalnictwa, 13) ochrony środowiska, 14) reintegracji zawodowej i społecznej – podejmowane przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców*”².

Takie podejście do dotychczasowego sposobu posługiwania się pojęciem „usługi społeczne” sprawia, że sfera działalności usługowej wobec lokalnych społeczności zostanie wreszcie uporządkowana, co w konsekwencji oznacza konieczność wprowadzenia zmian w zasadach działalności wielu organizacji i podmiotów. Nie każdy bowiem rodzaj wykonywanych przez nich dotychczas usług zostanie obecnie uznany jako usługa społeczna (np. usługi porządkowo-ogrodnicze wykonywane przez podmioty zatrudnienia socjalnego).

Bardziej interesującym jednak zagadnieniem jest coś co można byłoby nazwać ingerencją w relacje międzyinstytucjonalne (międzyorganizacyjne) ułożone w tradycyjnych wzorach działania służb społecznych. I tak, *po pierwsze*, rozwiązania ustawy wskazują drogę do konsolidacji usług społecznych, które dotychczas były rozproszone organizacyjnie a także prawnie. Tą drogą są programy usług społecznych, określające usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej (patrz art.4 ustawy o CUS). *Po drugie*, rozwiązania ustawy wprowadzają coś na wzór „jednego okienka” w sposobie

¹ Dziennik Ustaw z 2019 r. poz. 1818

² Art.2 ust.1 ustawy z dn. 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych

planowania, koordynowania i świadczenia tych usług, czyli wskazują nową instytucję – Centrum Usług Społecznych (CUS).

Ta instytucja tworzona na bazie reguły „jednego okienka” powinna zapewnić pewne korzyści, przede wszystkim z punktu widzenia indywidualnego członka wspólnoty lokalnej. CUS według rozwiązań ustawy to tzw. *punkt kompleksowej obsługi*, czyli możliwość realizacji na obszarze gminy (ewentualnie gmin w przypadku uzgodnienia takiej współpracy) już wspólnej polityki lokalnej. Jest także po trzecie jeszcze jedna zaleta nowego systemu, a mianowicie wykorzystanie lansowanej metody tzw. *case managera*, według której dostarczać się powinno takie usługi, których wymaga, potrzebuje członek lokalnej wspólnoty. W tym miejscu stawia się przede wszystkim na jakość usług a wskaźnikowe rozliczanie efektów staje się drugoplanowym zagadnieniem, co w brzmieniu przepisów ustawy wyraża się pojęciem *koordynatora indywidualnych planów usług społecznych*.

W dokumencie Biura Analiz Sejmowych z dn. 4 grudnia 2018 r. pt.: *„Ocena skutków regulacji przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (druk sejmowy nr 3040)”*³ stwierdza się, że do pozytywnych funkcji usług społecznych zalicza się *„podtrzymywanie człowieka w dobrym zdrowiu, powiększanie zasobów wiedzy i kwalifikacji człowieka, pobudzanie ruchliwości przestrzennej i ruchliwości społecznej jednostki, kształtowanie i upowszechnianie nowych potrzeb oraz wpływanie na systemy wartości ludzi, ich motywacje i zachowania”*. Zauważenie tych funkcji usług społecznych bardzo przypomina sformułowaną przez praktykę misję podmiotów zatrudnienia socjalnego, którą można odnosić do dwóch perspektyw:

- 1) indywidualnej osoby – to misja rozumiana jako *„odbudowywanie i podtrzymywanie u osób wykluczonych społecznie, zdolności do samodzielnego i efektywnego pełnienia ról społecznych oraz samodzielnego poruszania się po rynku pracy, prowadzącego do zatrudnienia w różnych formach: u pracodawcy, samozatrudnienia – praca na własny rachunek lub w spółdzielni socjalnej.”*⁴,
- 2) instytucjonalnej, odnoszącej się do roli zatrudnienia socjalnego w polityce społecznej – to misja rozumiana jako *„uczestniczenie w instytucjonalnym, zintegrowanym, wielosektorowym i partnerskim systemie wsparcia i pomocy, który poprzez interwencyjne oddziaływanie dokonuje indywidualnych i grupowych zmian w lokalnych środowiskach społecznych, wyzwalając*

³ Patrz <https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/opinieBAS.xsp?nr=3040>

⁴ Opracowanie pt.: *„Model centrum integracji społecznej”*, w ramach projektu 1.18 „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiego Funduszu Społecznego, WRZOS Warszawa 2014, www.wrzos.org.pl

integrację, aktywność i przedsiębiorczość w likwidowaniu barier wykluczenia społecznego oraz postaw biernych i roszczeniowych.”⁵.

Ustawa o CUS oddziałuje na różne podmioty, w tym na gminy, powiaty, ośrodki pomocy społecznej ale także na wykonawców usług, którymi mogą być m.in. organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub wyłonionych na jej podstawie do świadczenia usług. W grupie podmiotów wymienia się również samych beneficjentów usług społecznych, np. osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością czy rodziny z problemami. A to przecież także sfera działania podmiotów zatrudnienia socjalnego, szczególnie w kontekście przygotowywania osób do wykonywania profesji zawodowych na rzecz osób potrzebujących.

Stąd też, na czasie wydaje się wzmożenie zainteresowania podmiotów zatrudnienia socjalnego problematyką zmian organizacyjnych w lokalnym środowisku, oraz wyprzedzającego nawiązywania kontaktów z instytucjami, które zamierzają wprowadzać na swoim terytorium nowe jednostki organizacyjne (CUS). Przepisy ustawy przewidują szeroki zakres usług społecznych – katalog art.2 ust.1 obejmuje 14 rodzajów usług, przy czym z punktu widzenia organizacji systemu ich świadczenia, przewiduje się dwa warianty:

- 1) wariant samodzielnego organizowania usług społecznych - gminy, które zdecydują się utworzyć CUS, w tym na bazie istniejącego ośrodka pomocy społecznej będą realizowały zakres usług dotychczas wykonywany przez ten ośrodek oraz dobrać minimum 2 usługi ze wskazanego ustawowego katalogu,
- 2) wariant wspólny dla minimum dwóch gmin – po zawarciu stosowanego porozumienia o przekazaniu do realizacji niektórych usług społecznych, wybrana gmina utworzy odrębną nową jednostkę – CUS, poza funkcjonującym na jej terenie ośrodkiem pomocy społecznej a gmina przekazująca usługi wybierze minimum 3 zakresy z ustawowego katalogu.

To proponowane dla centrów i klubów integracji społecznej wcześniejsze zainteresowanie się tą problematyką wynika m.in. z następującej argumentacji:

- szczególną rolę w ustawie o CUS przypisuje się **programowi usług społecznych**, który jest fakultatywnie opracowywany, przyjmowany i realizowany (uchwała rady gminy) na podstawie

⁵ Patrz: rozprawa doktorska Paweł Wiśniewski pt.: *Instytucjonalizacja zatrudnienia socjalnego w Polsce*, Uniwersytet M.Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Filozofii i Socjologii, Lublin 2015 r.

diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej, która będzie wykonywana właśnie przez CUS (art.4 – art. 7 ustawy);

- do niektórych ustawowych zadań CUS będzie należało m.in.: opracowywanie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych, standardów jakości usług społecznych określonych w programie usług społecznych, w przypadku braku określenia tych standardów w obowiązujących przepisach, oraz ich wdrażanie oraz prowadzenie działań na rzecz rozwoju i koordynacji usług społecznych, w tym przez nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art.13 ustawy);
- CUS-owi przypisuje się w ustawie funkcję zmierzającą do rozszerzenia oferty usług społecznych, przy wykorzystaniu potencjału podmiotów realizujących usługi społeczne na obszarze działania centrum;
- w strukturze organizacyjnej CUS wyróżnia się ważne stanowiska pracy, takie jak m.in.: organizator usług społecznych, koordynator indywidualnych planów usług społecznych, organizator pomocy społecznej, oraz organizatora społeczności lokalnej.

Te argumenty, a także fakt wpisania do katalogu usług społecznych (art.2 ust.1 ustawy) reintegracji społecznej i zawodowej wskazują, iż w przypadku centrów i klubów integracji społecznej tematyka lokalnej organizacji świadczenia usług społecznych powinna stać się ważnym elementem budowania na kolejne lata strategii współpracy z CUS-ami. Podmioty zatrudnienia socjalnego mogą dopasowywać swoje zajęcia reintegracji społecznej oraz zawodowej do potrzeb kadrowych tych organizacji, które będą przez CUS-y wybierane na realizatorów lokalnych usług społecznych a także edukować absolwentów CIS i KIS w zakresie obowiązujących standardów usług społecznych. Przed podmiotami zatrudnienia socjalnego stoi także ważne wyzwanie a mianowicie wskazywanie iż sektor usług społecznych staje się nie tylko potrzebny ale przede wszystkim jest tym, który będzie tworzył nowe miejsca pracy.